

Het werk van De Vlinderstichting stoelt op drie pijlers:

- kennis
- draagvlak
- mensen.

Hieronder wordt een aantal van de projecten beschreven die wij in 2007 hebben uitgevoerd.

De Vlinderstichting in 2007

Tekst:
Ineke Koopmans

■ Libellen in een stroomversnelling

Dit project omvat een serie werkzaamheden die bijdragen aan de bescherming van de tien zeldzaamste libellensoorten van Nederland. Doelstelling van dit project is nuttige informatie zo goed mogelijk te ontsluiten voor natuurbeheerders, zodat de soorten zo effectief mogelijk kunnen worden beschermd. In de informatiebrochure 'Libellen – Keurmeesters van natte natuur' wordt voor elk van de tien soorten op een rijtje gezet wat de belangrijkste habitateisen, knelpunten en maatregelen zijn. Het project wordt gesubsidieerd door Stichting DOEN, Prins Bernhard Cultuurfonds en het Schwebssange Fonds.

■ Bosrandbeheer

Op initiatief van De Vlinderstichting heeft het ministerie van LNV geld beschikbaar gesteld voor de aanleg van natuurlijker bosranden. Bosranden bestaan namelijk vaak uit abrupte overgangen van open gebied naar gesloten bos, terwijl veel planten- en diersoorten gebaat zijn bij een geleidelijke overgang. De Vlinderstichting hoopt dat door de gezamenlijke inspanning van soortenbeschermende organisaties (EIS, FLORON RAVON, SOVON, Vogelbescherming, VZZ en De Vlinderstichting zelf) en bosbeheerders een groot aantal bedreigde bosrandsoorten weer meer leefruimte krijgt. Voorbeelden van deze soorten zijn hazelworm, kleine ijsvogelvlinder en nachtzwaluw. In 2007 is ruim 40 kilometer extra natuurlijke bosrand gerealiseerd.

■ Inhaalslag dagvlinders 2007

Uit meer dan 100 kilometerhokken zijn wel oude meldingen van beschermde vlinders (vooral van heideblauwtje) bekend maar geen recente. Omdat we graag willen weten of de soorten er nog zitten, is de inhaalslag opgezet. Door het matige weer in de zomer van 2007 en het feit dat het een erg slecht jaar was voor het heideblauwtje, zijn niet alle hokken genoeg bezocht. Deze zullen, samen met de nieuwe hokken in 2008 onder de loep worden genomen.

■ Libellenreservaat De Wyldemerck

Sinds 12 mei 2007 is Nederland een natuurreservaat rijker. Het afgelopen jaar hebben De Vlinderstichting, de Friese Libellenwerkgroep en Staatsbosbeheer hard gewerkt aan de oprichting van het eerste libellenreservaat in Nederland: De Wyldemerck. Het belangrijkste doel van de oprichting van het libellenreservaat is mensen kennis te laten maken met deze bijzondere insecten en het gebied in de toekomst zo te beheren dat de verschillende soorten zich hier thuis blijven voelen.

Mennonietenweg 10

In 2007 waren in het kantoor aan de Mennonietenweg in Wageningen 44 mensen werkzaam, waarvan 10 vrijwilligers. Waarnemers uit het hele land gaven ruim 200.000 waarnemingen door. Het aantal donateurs lag het hele jaar rond de 5000.

Nachtzwaluw en nachtvinders

Het jaar 2007 was het jaar van de nachtzwaluw. SOVON heeft een onderzoek gestart naar de mogelijke succesfactoren van deze bijzondere vogelsoort. In samenwerking met SOVON en Stichting Bargerveen is in 2007 onderzoek gedaan naar de voedselkeuze en voedselbeschikbaarheid van de nachtzwaluw. Een belangrijke voorlopige conclusie is dat een aantal soorten nachtvinders die een belangrijke voedselbron vormen voor de nachtzwaluw vooruit is gegaan. Dit onderzoek wordt de komende jaren vervolgd.

Soort van de Maand

In 2007 stond elke maand een andere dier- of plantensoort in de schijnwerpers. Iedereen werd gevraagd waarnemingen van deze soorten door te geven en duizenden meldingen zijn op de speciale website binnen gekomen. Het ging in dit project om meer dan alleen vlinders en libellen, want het was een gezamenlijk project van de organisaties die zijn aangesloten bij de VOFF.

De bruine eikenpage in Kennemerland

Terreinbeheerders en vrijwilligers hebben de krachten gebundeld om het actuele voorkomen van de bruine eikenpage in kaart te brengen. In het Noord-Hollands Duinreservaat bij Bergen bleek hij het talrijkst, terwijl er in de Amsterdamse Waterleidingduinen nog maar één vlinder werd gezien. Maatregelen als het terugdringen van de toegenomen verruiging en Amerikaanse vogelkers door begrazing, herstel van de konijnstand en maaien moeten de bruine eikenpage er weer bovenop helpen.

Grote vuurvlinder in de achtertuin

De kinderen uit gemeente Weststellingwerf (Friesland) hebben een educatief programma op school gevolgd om te leren over een bijzondere bewoner van hun achtertuin: de grote vuurvlinder. Een combinatie van een schoolproject en een excursie naar het laagveen met de boswachter van Staatsbosbeheer maakte het project tot een groot succes. Via een eindpresentatie van de kinderen is kennis over deze bijzondere buurtgenoot overgedragen aan ouders, bewoners en gemeente.

Groene glazenmaker

Er is een rapportage uitgebracht over de verspreiding van de groene glazenmaker in de provincie Groningen, waar deze soort zich lijkt uit te breiden. Het rapport kan een ondersteuning zijn voor bescherming van het leefgebied van deze soort in de provincie Groningen. Daarnaast is geprobeerd om het leefgebied van de groene glazenmaker te vergroten in polder Mastenbroek (Overijssel) en de provincie Flevoland. De ontwikkeling van krabbenscheer is op deze locaties bijgehouden en gerapporteerd en zal in de toekomst worden blijven gevolgd.

Hoogveenglanslibel

Het soortbeschermingsplan hoogveenglanslibel loopt van 2006 tot en met 2010. In 2007 is de verzamelde ecologische kennis besproken met de beheerders. Van een onbekende soort is de hoogveenglanslibel veranderd in een 'soort met een gezicht'. Kennis blijkt een voorwaarde voor bescherming. Op korte termijn zullen in verschillende populaties maatregelen worden uitgevoerd. Wordt vervolgd dus!

Kansen voor beeklibellen op de Veluwe

In dit project werkt De Vlinderstichting samen met drie waterschappen die op en rond de Veluwe actief zijn: Waterschap Veluwe, Waterschap Vallei en Eem en Waterschap Rijn en IJssel. Doelstelling is om de ecologische waarde van een selectie van beken te verbeteren, waarbij libellen als concrete doelsoorten worden gebruikt in het formuleren van beekherstelmaatregelen en de communicatie hierover. In 2007 is de eerste stap in het project gezet: voor zeventien beken werden de libellensoorten die momenteel voorkomen in kaart gebracht. Deze 'nulmeting' vormt de basis om verder te werken aan het project in 2008. Dit project wordt gesubsidieerd door provincie Gelderland en de drie genoemde waterschappen.

Mobieltjesproject

In samenwerking met waarneming.nl is een programma ontwikkeld waarmee mensen waarnemingen van vlinders en libellen kunnen opslaan en doorsturen vanaf hun smartphone of PDA. Via de website van De Vlinderstichting is dit programma te downloaden. U kunt nu in het veld sneller en makkelijker waarnemingen verzamelen, opslaan en doorsturen naar De Vlinderstichting.

Telmeel.nl

Op 24 november 2007 ging de nieuwe website www.telmeel.nl de lucht in. Hier kunt u voortaan al uw waarnemingen kwijt. Dus niet alleen vlinders en libellen, maar ook zoogdieren, vogels, planten, etc. Alle waarnemingen die u invoert worden, nadat ze zijn gevalideerd, toegevoegd aan de Nationale Database Flora en Fauna (NDFD). Handig: de gegevens komen automatisch bij de organisatie terecht die de gegevens beheert. En u houdt altijd een compleet overzicht over al uw eigen waarnemingen.

Beoordelingscommissie Bijzondere Dagvlinders (BBD)

Er is een beoordelingscommissie in het leven geroepen die zich ontfermt over de bijzondere dagvlinderwaarnemingen: de Beoordelingscommissie Bijzondere Dagvlinders. Deze onafhankelijke commissie zal aan de hand van aangeleverde argumenten tot unanieme besluiten moeten komen om waarnemingen al dan niet op te nemen in het landelijk bestand dagvlinders. De BBD wordt logistiek ondersteund vanuit De Vlinderstichting, maar is onafhankelijk.

Pimpernelblauwtjes

In de zomer van 2007 zijn de aantallen pimpernelblauwtjes in en rondom de Moerputten behoorlijk gedaald. Toch zijn er, alles bij elkaar genomen, nog 800 tot 900 blauwtjes geweest. Het donker pimpernelblauwtje heeft het in 2007 minder goed gedaan. Er zijn maar drie waarnemingen geweest, maar bij geen van deze meldingen is de soort met zekerheid gedetermineerd.

Over beide soorten werd een voorlichtingsfolder uitgebracht.

Stuifduinen voor de kormavlijnder in Drenthe

Het dichtgroeien van stuifduinen is een belangrijke reden voor de achteruitgang van de kormavlijnder, samen met een afnemend nectaraanbod. Mede dankzij subsidie van de Provincie Drenthe kon samen met terreinbeheerders en de Vlinderwerkgroep Drenthe worden uitgezocht in welke terreinen maatregelen het meest urgent zijn. Met hulp van Landschapsbeheer Drenthe kunnen er door kleinschalig plaggen geschikte plaatsen voor ei-afzet worden hersteld. Voor negen gebieden wordt de uitvoering van de maatregelen voorbereid.

Nachtvlindernacht

Ook in 2007 was de Nachtvlindernacht weer een groot succes. Op 128 plaatsen in Nederland werd naar nachtvlinders gekeken; in totaal werden door ruim 2500 deelnemers 2308 waarnemingen van 238 doorgegeven.

Bescherming kleine ijsvogelvlinder

De kleine ijsvogelvlinder is een bedreigde soort van vochtige bossen. In 2007 is gewerkt aan een soortbeschermingsplan voor de provincie Noord-Brabant, dat in het voorjaar van 2008 zal worden gepubliceerd. Voor de provincie Gelderland is een actieplan opgesteld. Maatregelen richten zich vooral op de verbetering van de structuur van bosranden en het bestrijden van verdroging. De projecten zijn door beide provincies gesubsidieerd.

Stadssoorten

Bedreigde dier- en plantensoorten zitten niet alleen maar in natuurgebieden, maar ook in het stedelijke, bebouwde gebied. Samen met SOVON, RAVON, FLORON en zoogdierverseniging VZZ zijn dertien gemeenten in Zuid-Nederland benaderd die veel bedreigde soorten op hun grondgebied hebben. Er zijn workshops georganiseerd met ambtenaren van verschillende afdelingen van de gemeenten, de gegevens over de soorten zijn doorgegeven aan de gemeente en er is een convenant ondertekend waarin de gemeente aangeeft dat rekening zal worden gehouden met de soorten bij inrichting en beheer.

De foto's in dit jaarverslag zijn gemaakt door Ab H. Baas, Jaap Bouwman, Robert Ketelaar, Kars Veling en Henk de Vries.

■ Financiële verantwoording

De Vlinderstichting is een ideële stichting die inkomsten verwerft uit donaties, giften en legaten en uit het uitvoeren van projecten. De donatiegelden, giften en legaten worden o.a. ingezet voor het maken en versturen van het tijdschrift Vlinders en voor het coördineren, controleren en beheren van waarnemingen aan de verspreiding van soorten. Tevens wordt hiermee geïnvesteerd in het zodanig beïnvloeden van beleid en beheer dat de leefomstandigheden voor vlinders en libellen duurzaam worden verbeterd.

Het merendeel van de inkomsten is afkomstig van de uitvoering van projecten in opdracht of met subsidie van overheden, terreinbeheerders en particuliere fondsen. Deze inkomsten dekken de kosten die voor de projecten worden gemaakt.

Daarnaast heeft De Vlinderstichting inkomsten uit de verkoop van materialen en uit rente op (tijdelijk) uitstaand kapitaal. Deze twee bronnen dragen direct bij aan het resultaat over 2007.

Op basis van de doelstelling van De Vlinderstichting zijn activiteiten opgezet om in het jubileumjaar 2008 veel verschillende, op een divers publiek gericht activiteiten te realiseren, die tezamen borg zullen staan voor veel aandacht voor vlinders en libellen bij bestaande maar vooral ook bij nieuwe groepen in de samenleving.

Bij de bestedingen zijn in de post verstrekte subsidies ook de gelden opgenomen die De Vlinderstichting ontvangt van subsidiënten voor projecten die in samenwerking met anderen maar onder regie van De Vlinderstichting worden uitgevoerd. Hiervan wordt een gedeelte doorbetaald aan derden.

Onderstaand overzicht 'Voorlopige baten en lasten 2007' is een concept. De onderliggende stukken zijn ter beoordeling voorgelegd aan Alfa Registeraccountants uit Nijkerk. De definitieve jaarrekening 2007 zal in de mei-vergadering van 2008 van de Raad van Toezicht worden besproken en ter goedkeuring worden aangeboden. Elke drie maanden ontvangt de Raad van Toezicht van de besteding van de inkomsten rapportages ter beoordeling, zodat er een goede analyse kan worden gemaakt van de cijfers in de jaarrekening. In het augustusnummer 2008 van het tijdschrift Vlinders kunt u de definitieve cijfers verwachten en de informatie over de goedkeuring van de jaarrekening 2007 van de Raad van Toezicht.

Voorlopig overzicht baten en lasten 2007

Eigen Fondsenwerving

1 Baten uit eigen fondsenwerving		
Donaties	117.000	
Giften, legaten en erfstellingen	<u>+ 33.000</u>	
<i>Totaal baten uit eigen fondsenwerving</i>		150.000

Kosten

2 Kosten eigen fondsenwerving		
(In)directe verwervingskosten	-5.400	
Uitvoeringskosten eigen organisatie	<u>-73.000</u>	
<i>Totaal kosten eigen fondsenwerving</i>		-78.400

3 Netto-resultaat verkopen +50.000

Totaal resultaat eigen fondsenwerving 121.600

4 Overige inkomsten
    Subsidies en bijdragen + 1.398.900

Beschikbaar voor de doelstelling 1.520.500

Besteding

1 Eigen activiteiten en verstrekte subsidies	- 290.600	
2 Uitvoeringskosten eigen organisatie	<u>- 1.172.400</u>	
Totaal besteed aan doelstelling		<u>-1.463.000</u>

Toevoeging aan bestemmingsreserve 2007 **57.500**